

Правовий аналіз субсидій та пільг на житлово-комунальні послуги Данської ради у справах біженців (DRC). Квітень 2025

Зміст

Глосарій	1
Законодавство у галузі житлово-комунальних послуг	2
Довідкова інформація	2
Субсидії на житлово-комунальні послуги	3
Пільги на житлово-комунальні послуги	3
Як розраховується розмір допомоги	4
Приклад розрахунку	5
Середній сукупний місячний дохід домогосподарства	7
Опалювальний та неопалювальний період	8
Як отримати субсидії/пільги ЖКП	8
Доступ до субсидій та пільг на окупованій території	9
Основні висновки	9
Рекомендації	10

Глосарій

Субсидії на житлово-комунальні послуги (Субсидії ЖКП)	Фінансова допомога, що надається державою для сімей, фінансовий стан яких не дозволяє їм повністю сплачувати житлово-комунальні послуги.
Пільги на житлово-комунальні послуги (Пільги ЖКП)	Законодавчо встановлена фінансова перевага , що надається певним категоріям осіб .
Середній сукупний місячний дохід домогосподарства	Розраховується на основі середньомісячного доходу за попередні шість місяців.
Прожитковий мінімум (ПМ)	Орієнтовна вартість споживчого кошика, який включає основні потреби людини (продукти харчування, непродовольчі товари, послуги) ¹ для забезпечення мінімального рівня життя.
Критерії, що перевіряють рівень доходу	Перевірка рівня доходу визначає, чи має особа або сім'я право на державні пільги, допомогу або соціальне забезпечення , виходячи з того, чи володіє особа або сім'я засобами для того, щоб обійтися меншою підтримкою або взагалі не отримувати її.

¹ <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/780-2016-%D0%BF#Text>

Законодавство у галузі житлово-комунальних послуг

1. Постанова Кабінету Міністрів № 848 від 21 жовтня [1995 року «Про спрощення порядку надання населенню субсидій для відшкодування витрат на оплату житлово-комунальних послуг, придбання скрапленого газу, твердого та рідкого пічного побутового палива».](#)
2. Постанова Кабінету Міністрів №373 від 17 квітня 2019 року [«Деякі питання надання житлових субсидій та пільг на оплату житлово-комунальних послуг, придбання твердого палива і скрапленого газу готівкою».](#)
3. Постанова Кабінету Міністрів №215 від 7 березня 2022 року [«Про особливості здійснення грошових виплат, пільг та житлових субсидій на період воєнного стану».](#)
4. Постанова Кабінету Міністрів № 1404 від 29 грудня 2023 року [«Деякі питання надання житлових субсидій та пільг громадянам на оплату житлово-комунальних послуг, придбання твердого та рідкого пічного побутового палива і скрапленого газу».](#)
5. Постанова Кабінету Міністрів № 1156 від 27 липня 1998 року [«Про новий розмір витрат на оплату житлово-комунальних послуг».](#)
6. Постанова Кабінету Міністрів № 409 від 6 серпня 2014 року [«Про встановлення державних соціальних стандартів у сфері житлово-комунального обслуговування».](#)

Довідкова інформація

Незважаючи на наявність багатьох спільних рис, субсидії та пільги на оплату житлово-комунальних послуг (ЖКП) є різними державними програмами фінансової допомоги.

Субсидії ЖКП - це програма фінансової допомоги, яка надається державою тим сім'ям, **чиї доходи не дозволяють їм сплачувати** житлово-комунальні послуги в повному обсязі. Допомога призначається на основі перевірки доходів. Розмір допомоги розраховується індивідуально і залежить від майнового та фінансового стану домогосподарства.

Програма	Право на участь у програмі	Перевірка рівня доходу	Розмір виплат	Орган влади	Форма виплат	Регулярність
Субсидії ЖКП	Малозабезпечені сім'ї; Громадяни України та іноземці	Адресна основа	Розраховується індивідуально	Пенсійний фонд	Грошова допомога	Щомісячно

Пільги ЖКП - це передбачені законом **переваги, що надаються певним категоріям осіб**. Наприклад, ветеранам війни, членам сімей загиблих ветеранів війни, багатодітним сім'ям тощо. Пільги надаються як фінансова допомога, але, на відміну від субсидій, можуть надаватися як з урахуванням, так і без урахування середньомісячного сукупного доходу сім'ї.

Програма	Право на участь у програмі	Перевірка рівня доходу	Розмір виплат	Влада	Форма виплат	Частота
Пільги ЖКП	Пільгові категорії; Громадяни України	Адресна основа; Загальний підхід	Розраховується індивідуально	Пенсійний фонд	Грошова допомога	Щомісяця

NB: Якщо домогосподарство має право на отримання і субсидії, і пільг, надається лише один з видів допомоги.

Програми житлових субсидій та пільг на оплату житлово-комунальних послуг надають додаткову підтримку сотням тисяч українців, які потребують її для вчасної сплати рахунків за житлово-комунальні

послуги. Щороку для цього Уряд виділяє близько 40 млрд грн. Зокрема, у бюджеті на 2025 рік на субсидії та пільги передбачено 42,3 млрд грн.

Останні законодавчі зміни:

У зв'язку зі скороченням бюджетних видатків через війну, у 2025 році житлово-комунальні субсидії та пільги надаватимуться всім отримувачам на єдиній (адресній) основі, тобто з урахуванням середньомісячного сукупного доходу сім'ї.

NB: перевірка доходів НЕ стосуватиметься учасників бойових дій² та осіб з інвалідністю внаслідок війни. Для них підходи до надання пільг НЕ змінюються.

Крім того, 17 січня 2025 року Уряд підтримав законопроект, який має на меті стимулювати громадян, які отримують монетизовані (у грошовій формі) пільги, використовувати ці кошти для оплати житлово-комунальних послуг. За інформацією від Уряду, наразі не всі пільговики дотримуються цього принципу. З 1 серпня 2024 року понад 17 000 субсидіантів звернулися до Пенсійного фонду України за призначенням житлово-комунальних субсидій у грошовій формі. Проте вже накопичилася заборгованість у розмірі 52,7 млн грн. Це свідчить про те, що частина субсидіантів, отримавши кошти, призначені на оплату житлово-комунальних послуг, використали їх на інші потреби. Як наслідок, зросла заборгованість саме перед постачальниками послуг та енергетичними компаніями, які надають населенню послуги та виставляють рахунки на оплату.³

Субсидії на житлово-комунальні послуги

Субсидія - це безповоротна адресна державна соціальна допомога вразливим споживачам житлово-комунальних послуг. Субсидія надається громадянам України, іноземцям та особам без громадянства, які перебувають в Україні на законних підставах, проживають у житлових будинках або квартирах і не можуть самостійно сплачувати рахунки за житлово-комунальні послуги, управління багатоквартирним будинком, витрати на придбання скрапленого газу, твердого та рідкого пічного побутового палива тощо.

Субсидія ЖКП призначається за наявності різниці між розміром плати за житлово-комунальні послуги та розміром визначеного Кабінетом Міністрів України обов'язкового відсотка платежу.

Субсидії на придбання твердого та рідкого палива призначаються, якщо домогосподарство не користується послугами централізованого опалення і не використовує природний газ або електроенергію для індивідуального опалення.

Якщо для опалення одночасно використовується тепла енергія та/або природний газ та/або електроенергія, соціальні нормативи на теплопостачання житла застосовуються лише до однієї комунальної послуги.

Ці розрахунки здійснюються на підставі акта обстеження фактичного місця проживання особи. Акт складається посадовою особою виконавчого органу сільської, селищної, міської ради відповідної територіальної громади або військової адміністрації та подається до Пенсійного фонду України.

Пільги на житлово-комунальні послуги

Для отримання пільг, особи зареєстровані в «Реєстрі осіб, які мають право на пільги» (Реєстр), можуть звертатися за пільгами на житлово-комунальні послуги, а також на придбання твердого палива і скрапленого газу. Від їхнього імені також можуть звертатися їхні законні представники або повнолітні дієздатні члени сім'ї, інформація про яких міститься в Реєстрі. Пільги на придбання твердого палива надаються, якщо житлове приміщення не має комунальної послуги з постачання теплової енергії для

² У тому числі, члени їхніх сімей, які перебувають під їхнім піклуванням, батьки та члени сімей учасників бойових дій, які загинули (померли) або пропали безвісти під час проходження військової служби.

³ <https://www.msp.gov.ua/news/24405.html>

централізованого опалення та не використовує природний газ або електроенергію для індивідуального опалення.

Пільги на оплату комунальних послуг з постачання теплової енергії, постачання та розподілу природного газу, постачання та розподілу електроенергії для централізованого, автономного та індивідуального опалення розраховуються у квітні та жовтні з урахуванням тривалості опалювального сезону з 16 жовтня по 15 квітня включно.

Як розраховується розмір допомоги

Соціальні норми на житло	Субсидії	Пільги
	13,65 квадратних метрів загальної площі на одну особу та додатково 35,22 квадратних метрів на домогосподарство.	21 квадратний метр загальної площі на особу та додаткові 10,5 квадратних метрів на сім'ю.

В Україні, враховуючи сезонний фактор, розрізняють опалювальний та неопалювальний сезони. Опалювальний сезон зазвичай починається з 1 по 15 жовтня, коли середньодобова температура опускається нижче +8 С°, і закінчується в середині квітня, коли середньодобова температура перевищує +8 С°.

	Неопалювальний сезон	Опалювальний сезон
	110 кВт-год на особу + 30 кВт на кожного додаткового мешканця в будинках зі стаціонарними електроплитами та гарячою водою, але не більше 230 кВт-год на місяць; 130 кВт-год на особу + 30 кВт на кожного наступного мешканця в будинках зі стаціонарними електроплитами, але без гарячого водопостачання, але не більше 250 кВт-год на місяць; 70 кВт-год на особу + 30 кВт на кожного додаткового мешканця в будинках без електроплит, але з гарячою водою, але не більше 190 кВт-год на місяць; 100 кВт-год на одну особу + 30 кВт на кожного наступного мешканця в будинках без гарячого водопостачання та стаціонарних електроплит, але не більше 220 кВт-год на місяць.	Додатково 30 кВт-год на 1 кв. м для опалення житлової площі в опалювальний сезон.
	3,3 кубометра на людину - використання газової плити; 5,4 куб. м на особу (5,39 куб. м на особу без лічильника) - використання газової плити та підігріву води за відсутності газової колонки та гарячого водопостачання; 10,5 кубометрів на 1 особу (10,5 кубометрів на 1 особу без лічильника) - газова плита та підігрів води за допомогою газового водонагрівача.	Додатково 4 кубометри на 1 квадратний метр площі - опалення в опалювальний сезон.

	2 кубічних метри на людину - холодна вода; 1,6 кубічних метрів на людину - гаряча вода; 3,6 кубометрів на людину - холодна вода за відсутності гарячої води; 3,6 кубометрів на людину - каналізація.	
	$SN = (P_{min} \times K) / SR,$ СН - соціальний норматив плати за теплову енергію, грн за 1 кв. м; P _{min} - прожитковий мінімум на одну особу на місяць у гривнях; К - середня кількість домогосподарств, які отримують субсидію ЖКП, що становить дві особи; СР - соціальна норма опалювальної площі житла на одне домогосподарство з двох осіб - 62,52 кв. м.	Н/Д
	Для оплати житлової послуги - послуги з управління багатоквартирним будинком; витрат на управління багатоквартирним будинком визначаються за наступною формулою: $CH = (P_{min} \times K) / SR,$ де СН - соціальний стандарт житлово-комунальних послуг та витрат на управління багатоквартирним будинком у гривнях на 1 квадратний метр; P _{min} - прожитковий мінімум на одну особу в розрахунку на місяць, встановлений на законодавчому рівні на відповідну дату в гривнях; К - коефіцієнт середніх витрат домогосподарств на утримання житла в Україні, який дорівнює 0,15; СР - середній розмір загальної площі житла на одне домогосподарство отримувачів пільг або субсидій у багатоквартирних будинках, який становить 48,87 кв. м.	

Приклад розрахунку:⁴

ВВ: Всі розрахунки та цифри є приблизними і розглядаються виключно з метою надання прикладу розрахунків, які проводяться для кожного домогосподарства індивідуально.

Склад та доходи домогосподарства: дві особи, отримувачі середньої пенсії за віком, 6 471,11 грн на особу.

Місцезнаходження: Дніпропетровська область.

Тип житла: багатоповерховий будинок.

Опалення: центральне опалення.

Водопостачання: холодна вода.

⁴ Орієнтовні тарифи на житлово-комунальні послуги розглянуті на основі інформації, наданої у відкритих джерелах, посилання: <https://nashemisto.dp.ua/2024/12/31/komunalka-2025-chy-pidvyshchuvatymut-taryfy-dlia-meshkantsiv-dnipra/>

Газ: газова плита.

Електроенергія: використовується для нагрівання води.

	Соціальні стандарти	Розрахунки
	$13,65 \times 2 \text{ особи} + 35,22 = 62,52$ квadratних метра	
	100 кВт-год + 30 кВт = 130 кВт-год на місяць. Вартість електроенергії: 6,64 грн за кВт/год	Загальна вартість: $130 \text{ кВт-год} \times 6,64 \text{ грн} = 863,2 \text{ грн}$
	$3,3 \times 2 \text{ особи} = 6,6$ кубометрів на місяць Вартість газу: 7,96 грн за 1 м3	Загальна вартість: $7,96 \text{ грн} \times 6,6 = 52,54 \text{ ГРН}$
	$3,6 \times 2 \text{ особи} = 7,2$ кубометрів холодної води за відсутності гарячої води на місяць; $3,6 \times 2 \text{ особи} = 7,2$ кубічних метрів каналізаційних стоків на місяць; Загальна сума за водопостачання та водовідведення: 31,36 грн за 1 м3	Загальна вартість: $7,2 \times 2 \times 31,36 \text{ грн.} = 451,58 \text{ грн.}$
	$(2 \text{ 361 грн} \times 2) / 62,52 = 75,5 \text{ грн}$	Загальна вартість: $75,5 \times 62,52 \text{ ГРН} = 4 \text{ 720,26 грн}$
	$(2 \text{ 920 грн} \times 0,15) / 48,87 \text{ кв. м} = 8,96 \text{ грн}$	Загальна вартість: $8,96 \times 62,52 = 560,18 \text{ грн}$
Обов'язковий платіж для домогосподарства	$R_o = K_d / K_g \times P_g$, де R_o - частка плати за послугу для домогосподарства; K_d - коефіцієнт доходу домогосподарства - відношення середньомісячного сукупного доходу домогосподарства в розрахунку на одну особу до прожиткового мінімуму на одну особу в розрахунку на місяць; K_g - коефіцієнт базового доходу для призначення субсидії - два прожиткових мінімуми на одну особу в розрахунку на місяць ($K_g = 2$); P_g - базова ставка плати за послуги - 15 відсотків середньомісячного сукупного доходу домогосподарства ($P_g = 15$).	Обов'язковий платіж: $(6 \text{ 471,11 грн} / 2 \text{ 361 грн}) / 2 \times 15 = 20,56\%$. $(6 \text{ 471,11} \times 2) \times 20,56\% = 2 \text{ 660,92 грн}$
Орієнтовний розмір субсидій на одне домогосподарство	Розмір субсидії визначається як різниця між вартістю комунальних послуг та обов'язковим платежем, який домогосподарство сплачує самостійно.	Орієнтовна сума субсидій: $6 \text{ 647,76 грн} - 2 \text{ 660,92 грн} = 3 \text{ 986,84 грн на місяць}$

Середній сукупний місячний дохід домогосподарства

Середньомісячний сукупний дохід ВПО розраховується органом соціального захисту населення індивідуально, враховуючи доходи одержувача з джерел походження як в Україні, так і за кордоном.

Приклад розрахунку середньомісячного доходу для домогосподарства з двох осіб, єдиним доходом яких є пенсія:

	Березень	Квітень	Травень	Всього за квартал
Особа 1	6 471,11 грн	6 471,11 грн	6 471,11 грн	19 413,33 грн
Особа 2	6 471,11 грн	6 471,11 грн	6 471,11 грн	19 413,33 грн
Всього	12 942,22 грн	12 942,22 грн	12 942,22 грн	38 826,66 грн
Середній сукупний місячний дохід	Домогосподарства: $38\,826,66 \text{ грн} / 3 = 12\,942,22 \text{ грн}$ На одну особу: $12\,942,22 \text{ грн} / 2 \text{ особи} = 6\,471,11 \text{ грн}$			

Вплив соціальних виплат на розрахунок середньомісячного доходу сім'ї

Соціальні виплати, що надаються органами соціального захисту населення, як правило, включаються до розрахунку середньомісячного доходу сім'ї, за винятком певних випадків, перелічених у таблиці нижче. Однак державні програми соціальної допомоги, які вимагають оцінки доходу для отримання права на участь у них, **не** включаються в цей розрахунок.

Включено	Виключено
Сім'ї з дітьми: - Допомога при народженні дитини (щомісячна виплата). - Допомога одиноким батькам. - Допомога багатодітним сім'ям.	Сім'ї з дітьми: - Допомога при народженні дитини (одноразова виплата). - Допомога у зв'язку з вагітністю та пологами. - Пакунок-малюка. - Компенсація за послуги "муніципальної няні". - Допомога дітям, батьки яких ухиляються від сплати аліментів. - Допомога сім'ям з трьома і більше дітьми, що виплачується з місцевих бюджетів.
Малозабезпечені сім'ї: - Пільги ЖКП, придбання твердого палива та скрапленого газу. - Допомога малозабезпеченим сім'ям.	Малозабезпечені сім'ї: - Субсидія ЖКП. - Допомога у досягненні економічної незалежності для малозабезпечених сімей.
Люди похилого віку: - Пенсія. - Соціальна допомога особам, які не мають права на пенсію, та особам з інвалідністю.	Люди з інвалідністю: - Допомога людям з інвалідністю з дитинства та дітям з інвалідністю віком до 18 років. - Допомога особі, яка доглядає за дитиною з важким рідкісним захворюванням. - Одноразова компенсація людям з інвалідністю та дітям з інвалідністю, які

	постраждали від вибухонебезпечних предметів. Щорічна допомога на реабілітацію людям з інвалідністю та дітям з інвалідністю, які постраждали від вибухонебезпечних предметів.
Безробітний: - Допомога по безробіттю. - Допомога по частковому безробіттю.	Переселенці: - Соціальна допомога евакуйованим особам та особам, які проживають на нових територіях. - Житлова субсидія для ВПО. - Компенсація витрат на тимчасове проживання внутрішньо переміщених осіб, які перемістилися в період дії воєнного стану.

Опалювальний та неопалювальний період

Загальні положення щодо опалювального сезону викладені в Постанові Кабінету Міністрів №830 від 21 серпня ["Про затвердження Правил надання послуг з теплопостачання та типового договору про надання послуг з теплопостачання"](#).

Порядок розрахунку вартості послуг з централізованого опалення:

- У разі встановлення будинкових засобів обліку теплової енергії споживач оплачує послуги за їх показаннями пропорційно опалювальній площі (об'єму) квартири або будинку.
- У разі встановлення квартирних засобів обліку теплової енергії споживач сплачує за послуги відповідно до обсягу споживання.
- У разі відсутності засобів обліку теплової енергії плата за надані послуги нараховується відповідно до встановлених норм споживання на 1 кв. м опалювальної площі квартири або будинку та з урахуванням фактичної температури зовнішнього повітря і фактичної кількості днів надання цієї послуги в місяці, що є розрахунковим.

Тепло подається у будівлі за двох умов:

- ✓ Настав необхідний сезон пори року. Зазвичай опалення запускають між 1 та 15 жовтня.
- ✓ Середньодобова температура менше +8 градусів протягом п'яти днів поспіль. Звичайно, тривале похолодання може статися і влітку, але опалення не запускається лише на тиждень - це недоцільно. Але затягувати з опалювальним сезоном теж нерозумно, адже якщо система замерзне, доведеться витратити багато грошей і часу на аварійний ремонт.

При вимиканні опалення враховуються три фактори:

- ✓ Закінчився необхідний сезон пори року. Опалення зазвичай вимикають між квітнем і серединою травня, залежно від регіону.
- ✓ Прогноз погоди. Перед прийняттям рішення про відключення систем опалення переглядається прогноз погоди - якщо найближчими днями очікується сильне похолодання, відключення не проводиться. Крім того, якщо очікуються тривалі морози, опалення також не вимикається.
- ✓ Для завершення опалювального сезону середньодобова температура повинна бути вище +8 градусів. Причому цей параметр повинен дотримуватися протягом останніх п'яти днів.

Як отримати субсидії/пільги ЖКП

- ✓ Особисто, завітавши до найближчого сервісного центру Пенсійного фонду України;

- ✓ Особисто через уповноважених посадових осіб виконавчого органу сільської, селищної, міської ради відповідної територіальної громади;
- ✓ Особисто в центрах надання адміністративних послуг (ЦНАП);
- ✓ Поштою, надіславши документи до Пенсійного фонду України;
- ✓ Онлайн - через веб-портал електронних послуг Пенсійного фонду України, мобільний додаток Пенсійного фонду або портал "Дія".

	Субсидії	Пільги
Необхідні документи	✓ Заява про призначення та надання субсидії ЖКП; ✓ Декларація про доходи і витрати осіб, які звертаються за призначенням субсидії; ✓ Договір оренди житла (за наявності); ✓ Довідки про доходи (якщо в декларації вказані доходи, які відсутні в реєстрах); ✓ Інші документи, необхідні для розгляду, наприклад, документи, що підтверджують, що особа не проживає за місцем реєстрації.	✓ Заява на отримання пільг ЖКП, придбання твердого палива та скрапленого газу; ✓ Копії документів, що підтверджують право отримувача допомоги на пільги; ✓ Копія документа, що засвідчує реєстрацію особи у Державному реєстрі фізичних осіб - платників податків (картка платника податків); ✓ Паспорт громадянина України.

Доступ до субсидій та пільг на окупованій території

Одразу після повномасштабного вторгнення Кабінет Міністрів ухвалив постанову №214 від 7 березня 2022 року, якою продовжив термін виплати державних соціальних допомог та пільг, призначених раніше, на період воєнного стану та один місяць після його закінчення або скасування. Відповідні виплати здійснюються без необхідності повторного звернення до органів соціального захисту населення.

У зв'язку з бюджетними обмеженнями Уряд прийняв рішення відновити у 2024 році загальний порядок призначення та виплати житлових субсидій та пільг для осіб, які отримували такі виплати.

Для продовження виплат особам необхідно було повторно звернутися до Пенсійного фонду України до 1 липня 2024 року. Ця поправка стосується осіб, які проживали у 2022 році в умовах окупації або на території проведення активних бойових дій, де органи соціального захисту населення не могли здійснювати свою діяльність, і продовжували отримувати пільги та субсидії з 2022 року.

Водночас особи, які перебувають на окупованих територіях, можуть подати заяву онлайн через веб-портал електронних послуг Пенсійного фонду України, мобільний додаток Пенсійного фонду або портал «Дія». Це все ще може стати бар'єром доступу для деяких категорій людей, які мають низький рівень доступу до інтернету, цифрової грамотності, або стикаються з іншими складнощами.

Основні висновки

Субсидії на житлово-комунальні послуги та пільги на житлово-комунальні послуги - це дві різні програми допомоги:

- Субсидія на оплату житлово-комунальних послуг - це допомога від держави тим сім'ям, доходи яких не дозволяють їм повністю сплачувати спожиті житлово-комунальні послуги. Субсидія призначається залежно від рівня доходу.

- Пільга - це передбачена законом перевага, що надається певним категоріям осіб. Наприклад, ветеранам війни, членам сімей загиблих ветеранів війни, багатодітним сім'ям тощо. При цьому пільга може надаватися як з урахуванням, так і без урахування середньомісячного сукупного доходу сім'ї.

Якщо особа одночасно має право на субсидію та пільгу, вона може обрати лише один вид допомоги.

Враховуючи обмеженість державного бюджету, уряд вирішив змінити підхід до надання допомоги. За новим підходом з 2024 року субсидії та пільги надаватимуться залежно від матеріального стану сім'ї. Цей крок має забезпечити рівні умови для всіх. Якщо раніше певні категорії отримували допомогу незалежно від доходу, то тепер вона спрямовуватиметься тим, хто її справді потребує. Однак ця зміна може викликати невдоволення серед тих, хто звик отримувати пільги незалежно від своїх фінансових можливостей.

Значною проблемою є використання монетизованих виплат. Хоча багато людей отримують фінансову допомогу, призначену для оплати комунальних послуг, деякі з них спрямовують ці кошти на інші нагальні потреби. Як зазначалося раніше, Уряд запропонував законопроект, який має вирішити цю проблему. Цей підхід спрямований на те, щоб державна підтримка використовувалася за призначенням, допомагаючи покривати основні витрати, а не слугувала додатковим дискреційним доходом і не призводила до ситуацій, коли домогосподарства мають борги перед комунальними підприємствами.

Рекомендації

- ❖ Гуманітарному сектору провести правовий аналіз і дослідження того, куди люди використовують монетизовані виплати і з якою метою. Це допоможе виявити найбільш важливі та критичні витрати постраждалого населення та визначити пріоритети такої допомоги.
- ❖ Держави необхідно створити систему контролю за використанням монетизованих платежів - персоніфіковані рахунки або автоматичне списання коштів за комунальні послуги. Держава може створити спеціальні рахунки, з яких автоматично списуватимуться кошти на оплату комунальних послуг. При цьому залишок коштів на рахунку може накопичуватися і використовуватися для оплати наступних місяців, а не повертатися державі.

Цей правовий аналіз створено завдяки фінансовій підтримці від Гуманітарного фонду для України, Європейського Союзу, а також Бюро з питань гуманітарної допомоги Агентства США з міжнародного розвитку.

Деякі терміни, що використовуються у цьому документі, взяті із законопроектів або чинного законодавства. Відповідальність за зміст бюлетеня несуть виключно автори. Погляди, висловлені в цьому документі, жодним чином не повинні сприйматися як відображення офіційної позиції Гуманітарного фонду для України, Європейського Союзу, Бюро з питань гуманітарної допомоги (ВНА) чи Данської ради у справах біженців (DRC). Європейська комісія, Фонд, ВНА та DRC не несуть відповідальності за будь-яке використання інформації, що міститься в ньому.